

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

SADRŽAJ

I. TEMELJNE ODREDBE	3
II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	4
III. USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	16
IV. UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA	18
V. OBVEZE RUKOVODITELJA I DRUGIH RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	20
VI. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA	24
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	25

Na temelju članka 9. Zakona o zaštiti od požara («Narodne novine» broj 58/93.), a u svezi s člankom 5. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara («Narodne novine» broj 35/94.) , Upravno vijeće Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (dalje u tekstu: Centar) na 16. sjednici od 28.5. 2007. godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara, propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprečavanje požara i drugih nesreća i zaštita života i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- mjere zaštite od požara kojima se otklanja ili smanjuje opasnost od nastajanja požara;
- način upoznavanja radnika prilikom stupanja na rad ili rasporeda s jednog radnog mjesta na drugo o opasnostima od požara na tom radnom mjestu;
- obveze radnika zaduženih za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;
- obveze rukovoditelja i drugih radnika za provedbu mjera zaštite od požara i odgovornosti zbog neprimjenjivanja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara;
- dužnost radnika u slučaju nastanka požara;
- prijelazne i završne odredbe

Članak 3.

Sastavni dio ovog Pravilnika su:

- rješenje o razvrstavanju Centra u kategoriju ugroženosti od požara;
- plan i program osposobljavanja djelatnika;
- popis i raspored vatrogasnih aparata;
- Upisnik o održavanju vatrogasnih aparata (redovni, periodični pregled i kontrolno ispitivanje)

Članak 4.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava. Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod odgovorne osobe za zaštitu od požara.

Članak 5.

Sustav zaštite od požara obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru Centra kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, pogona i drugih sredstava rada. Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne i propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 6.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovoga članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze na radu u Centru radi privremenog ili povremenog obavljanja posla te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih i ostalim prostorima, razvrstanim u četvrtu kategoriju ugroženosti, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, gromobranskih, kanalizacijskih i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;

- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama ili na prostorima;
- skladištenje sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda, a posebno lakozapaljivih, eksplozivnih i drugih opasnih tvari
- postavljanje raznih upozorenja, uputa, informacija i oznaka (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zabrani zavarivanja i sl.)
- održavanje čistoće u proizvodnim i drugim građevinama i njihovim dijelovima, odnosno otklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevina i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti;
- opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova hidrantima, vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara, a čiji se broj, vrsta i lokacija utvrđuju Pravilnikom o održavanju i izboru vatrogasnih aparata («Narodne novine» broj 35/94)

Članak 8.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju dodatne mjere zaštite od požara.

1.) OSNOVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 9.

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilnikom smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama, te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja.

a) Građevinske mjere zaštite od požara

Članak 10.

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita osoba koje se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima;
- zaštita drugih osoba koje se nalaze u njihovoj neposrednoj blizini;
- sprečavanje širenja požara – lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova);
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima, te
- očuvanje same građevine i njenih dijelova.

Članak 11.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 12.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.
Građevinske konstrukcije se pregledavaju radi utvrđivanja stanja otpornosti protiv požara.

Izlazi i izlazni putovi

Članak 13.

Cjelokupan prostor na hodnicima i stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.
Nagazna površina podova na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakvih mehaničkih oštećenja, napuknuća, te ne smije biti neravan, niti imati nagle promjene visine. Podne obloge, tepisi (tapisoni) kao i mobilni prekrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro pričvršćeni za podlogu. Oštećeni dijelovi na njima ne smiju se krpiti. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti izmijeniti.

Članak 14.

Na izlazima i ulaznim putovima namijenjenim za evakuaciju smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Članak 15.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da neovisno vode na ulicu ili otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.
Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije. Ta vrata moraju biti zakretna i izvedena od negorivog materijala.
Rukohvati i ograde na stepeništu trebaju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

Otvori u zidovima

Članak 16.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati. Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaza (evakuacije) a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se ne smiju privremeno ili stalno ukloniti. Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno. Sva vrata u skladištima trebaju biti od negorivog materijala, a vrata između požarnih sektora moraju imati odgovarajuću vatrootpornost, ovisno o požarnom opterećenju u tim požarnim sektorima.

Članak 17.

Svi prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako dati otvarati i zatvarati s poda (ventus uređaji i sl.) Prozori kao nadsvjetla mogu se postavljati u pregradnim zidovima samo unutar požarnog sektora. Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 18.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od inspekcije zaštite od požara kad se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba građevna dozvola ili odgovorne osobe za zaštitu od požara Centra za ostale slučajeve. Oštećenje na zidovima (pukotine, otpadanje) treba popraviti. Popravlja se s materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji. U blizini zidova od gorivog materijala ne smije se postavljati naprava za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 19.

Zaštitni premazi(boje) trebaju se obnavljati ako su se počeli ljuštiti ili otpadati. Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti. Pregled zidova i stupova mora se obavljati jedanput u godini, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 20.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom i premazom protiv gorenja potrebno je kontrolirati stanje obloge. Takva obloga se ne smije djelomično uklanjati radi ovješnja uređaja, rasvjetnih tijela i sl., kao i radi provođenja instalacija.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U takvom slučaju svi međuprostori se moraju brtviti negorivim vatrootpornim materijalom.

Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine i biti odvojeni od stropne površine.

Sve stropove odnosno međukatne konstrukcije treba pregledavati jedanput godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenja požara po vertikali, svakih 6 mjeseci.

Članak 21.

U prostorijama gdje može doći do razlijevanja zapaljivih tekućina ne smiju se postavljati pokrivači od gorivog materijala, a pod mora biti nepropustan (bez pukotina i oštećenja). Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore.

Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje.

Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pregled podova treba vršiti jedanput godišnje, a pokrivača i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.

Pokrovi i krovništa

Članak 22.

Pri izgradnji krovništa treba osigurati da konstrukcija krovništa ima optimalnu otpornost protiv požara (najmanje 30 min) a nedovoljno otporne krovnišne konstrukcije je potrebno premazati protupožarnim premazom.

Članak 23.

Krovni pokrivač ne smije imati mehanička oštećenja.

Ako je krovnište izvedeno s određenom otpornosti protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

U prostoru tavana ne smije se ostavljati niti držati nikakvi gorivi građevinski materijal niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Na sve dijelove krovništa treba biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

Dimnjaci

Članak 24.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti iz čvrstog i negorivog materijala, s okvirom koji mora biti dobro propisan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima.

Vratašca se stavljaju u podrumi i na tavanu. Ne smije biti u skladišnim prostorijama, spremištima, garažama, prostoru za smještaj ili preradu lakozapaljivih tvari.

Pristup do vratašca mora uvijek biti slobodan.

Zidovi zidanih dimnjaka u tavanskim prostorijama ili potkrovlju i iznad njega moraju biti bez oštećenja (pukotina).

Pregled tavanskih prostora, te dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

Prometnice i prilazi

Članak 25.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozilima tako:

- da se čiste od snijega
- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi (prekop) dok nije osiguran drugi pristup do građevina (zaobilaznica, premoštenje preko prekopa i sl.)
- da nisu zakrčeni vozilima, te
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na slobodnom prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

- b) Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima

Članak 26.

U glavnom razvodnom ormaru kao i razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacijama sa svim potrebnim podacima.

Članak 27.

Za isključivanje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) moraju na odgovarajućim mjestima biti izvedene sklopke.

Sklopke iz stavka 1. ovog članka treba postaviti izvan zone opasnosti od požara i eksplozije.

Članak 28.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju biti postavljene oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlašteni električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima. Ispitivanje zaštite od kratkog spoja i preopterećenja mora se obavljati u odgovarajućim vremenskim razmacima, a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 29.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Ključevi ormara moraju se nalaziti kod dežurnog električara, odnosno na za to određenom mjestu u prostoru glavnog razvodnog ormara.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu, vatrogasne crpke i sl. Prilikom nestanka napona iz mreže, ta se trošila trebaju automatski napajati iz pomoćnog elektroenergetskog izvora.

Članak 30.

Sklopke u razvodnim ormarima moraju biti tako izvedene da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama, te moraju odgovarati zahtjevima glede njihove namjene.

U pojedinim prostorijama moraju se u ormare postavljati sklopke koje isključuju cjelokupnu instalaciju osim općeg i sigurnosnog osvjetljenja.

Na sklopkama moraju biti jasno označeni položaji isključeno-uključeno, time da taj položaj označava i signalna žaruljica.

Članak 31.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 32.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno vrijedećim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

c) Mjere zaštite od požara na gromobranskim instalacijama

Članak 33.

Na svim građevinama na kojima se obavlja djelatnost ili borave ljudi moraju biti postavljene gromobranske instalacije glede tehničkih propisa o gromobranima.

Gromobranska instalacija mora biti izvedena, održavana i postavljena tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O gromobranskim instalacijama svih građevina mora postojati tehnička dokumentacija i mora se voditi revizijska knjiga gromobranskih instalacija.

Članak 34.

Pregled gromobranskih instalacija tijekom upotrebe mora se obavljati:

- poslije svakog popravka;
- nakon svakog udara groma u građevinu ili instalaciju;
- u redovnim periodičnim razmacima, ovisno o vrsti građevine ili njenog građevinskog dijela, a najmanje svake dvije godine.

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose sve vrijednosti dobivene pregledom i mjerenjem i iz njega se mora vidjeti da li je instalacija ispravna i koji su popravci eventualno potrebni na njoj.

2. OSTALE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

a) Općenito

Članak 35.

Smještaj i čuvanje zapaljivih i eksplozivnih tekućina i plinova i drugih lakozapaljivih materijala obavlja se samo u posebnim građevinama ili posebnim skladišnim prostorima građevina koje su izgrađene za tu svrhu, a prema propisima o smještaju i čuvanju tih stvari.

Članak 36.

Zapaljive tekućine i ukapljeni naftni plin ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu.

Članak 37.

Rad s otvorenim plamenom (aparata za zavarivanje i dr.) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon dobivanja pisanog odobrenja osobe zadužene za zaštitu od požara i naloženih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Članak 38.

Zabranjeno je odbacivati opuške cigareta ili šibica, osim u pepeljare i sl.

b) Održavanje opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 39.

U Centru su postavljena ili izvedena slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje i dojavu požara:

1. Ručni vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored ručnih vatrogasnih aparata po prostorijama daje se u prilogu broj 1/1 koji je sastavni dio ovog Pravilnika;
2. Vanjska hidrantska mreža s nadzemnim (podzemnim) hidrantima;
3. Unutarnji –zidni hidranti u prostorijama (raspored po prostorijama se daje u prilogu)

Vatrogasni aparati

Članak 40.

Održavanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled, periodični pregled i kontrolno ispitivanje.

Članak 41.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja odgovorna osoba za zaštitu od požara i to:

- najmanje jednom svaka tri mjeseca u prostorijama u kojima nema korozivne atmosfere

Članak 42.

O uočenim nedostacima u redovnom pregledu odgovorna osoba napismeno izvješćuje ravnatelja.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provodi se prema planu i programu koji je usklađen s Pravilnikom o održavanju i izboru vatrogasnih aparata („Narodne novine“ broj 35/94).

Članak 43.

O izvršenim redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata odgovorna osoba za zaštitu od požara vodi upisnik. Obrazac upisnika o redovnim pregledima ručnih i prijevoznih aparata daje se u prilogu broj 2/2, koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 44.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja ovlašteno poduzeće ili radnja koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje periodičnih pregleda vatrogasnih aparata.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja se najmanje jednom u godini.

Članak 45.

Sadržaj periodičnog pregleda ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, propisan je u članku 8. i 9. Pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata („Narodne novine“ 35/94).

Odgovorna osoba zaštite od požara odgovorna je da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz prethodnog stavka.

Članak 46.

O izvršenim periodičnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata vodi se upisnik. Upisnik iz prethodnog stavka vodi odgovorna osoba zaštite od požara na obrascu broj 3/3 koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 47.

Kontrolno ispitivanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata koji podliježu takvom ispitivanju obavlja ovlašteno poduzeće ili radnja koja je registrirana za takve poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje kontrolnih ispitivanja vatrogasnih aparata.

Članak 48.

Odgovorna osoba zaštite od požara odgovorna je da kontrolno ispitivanje vatrogasnih aparata bude izvršeno i aparati nakon ispitivanja označeni na način kako je to predviđeno propisom.

Članak 49.

Kontrolno ispitivanje svih ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja se u rokovima od dvije godine.

O izvršenom kontrolnom ispitivanju iz prethodnog stavka vodi se upisnik u koji se unosi datum ispitivanja, utvrđeno stanje i tko je obavio ispitivanje.

Sustavi za dojavu i gašenje požara

Članak 50.

Ispitivanje sustava za dojavu i gašenje požara postavljenih u Centru obavlja ovlašteno poduzeće ili radnja koja je registrirana za te poslove i ima ovlaštenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 51.

Ispitivanje ispravnosti ostalih sustava za dojavu požara obavlja se prema rokovima utvrđenim Zakonom o zaštiti od požara.

Članak 52.

O ispitivanju ispravnosti sustava za dojavu i gašenje požara vodi se zapisnik u koji se unose sve radnje koje se obavljaju tijekom ispitivanja. Na kraju zapisnika daje se zaključak o ispravnosti sustava za dojavu i gašenje požara.

Članak 53.

Odgovorna osoba zaštite od požara o izvršenim ispitivanjima vodi upisnik u koji se upisuje kad je provjera izvršena, tko ju je obavio i što je provjerom utvrđeno.

III. USTROJSTVO I NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Općenito

Članak 54.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru u vlasništvu ili na korištenju ovog Centra te na svim radnim mjestima.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara savjetuje poslodavca glede potrebnih financijskih ulaganja radi provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima, prihvaćenim pravilima tehničke prakse, a sve u cilju unapređenja zaštite od požara. Poslove odgovorne osobe za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima najmanje srednju spremu tehničkog smjera i položen stručni ispit iz područja zaštite od požara te tri godine radnog iskustva na poslovima zaštite od požara.

Članak 55.

Odgovorna osoba pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara neposredno priopćava rezultate rukovoditelju službe ili odjela kod kojeg je nadzor obavljen i unosi ih u redovna mjesečna izvješća.

Kad odgovorna osoba pristupi izradi složenijih rješenja s područja zaštite od požara, može koristiti sve stručne službe i kadrove u Centru.

Odgovorna osoba surađuje s drugim poduzećima, znanstvenim institucijama, profesionalnom vatrogasnom postrojbom MUP-a i nadležnom inspekcijom zaštite od požara radi poboljšanja zaštite od požara u Centru.

Članak 56.

Odgovorna osoba je dužna napismeno izvijestiti ravnatelja o svakoj okolnosti koja može povećati opasnost od požara ili eksplozije ako takvu okolnost utvrdi u svom radu ili bude obaviještena o tome od radnika Centra.

Svaki radnik Centra je dužan odmah prijaviti svom rukovoditelju ili odgovornoj osobi za zaštitu od požara svaki poremećaj ili opasnost od požara.

Članak 57.

Odgovornost rukovodnih i drugih radnika ne može se isključiti za obveze u primjeni i provedbi zaštite od požara u Centru, a koje su utvrđene ovim Pravilnikom.

Članak 58.

Odgovorna osoba obavlja sljedeće poslove :

- kontrola primjene propisa iz područja zaštite od požara na projektu za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina te nabavku opreme i sredstava za rad;
- kontrola provedbe internih pravilnika i općih akata te uputa za siguran rad;
- kontrola kretanja, zadržavanja i rad pojedinaca i vanjskih izvođača radova ;
- kontrola osposobljenosti i uvježbanosti radnika u rukovanju sredstvima za siguran rad i sredstvima za gašenje požara;
- kontrola izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija građevina glede provođenja mjera zaštite od požara;

- daje odobrenje za vrstu opreme i sredstva za dojavu i gašenje požara koje nabavlja nabavna služba;
- kontrola provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima prilikom obavljanja svakog posla, te druge kontrole glede zaštite od požara, a koje ovise o specifičnosti tehnologije obavljanja djelatnosti Centra;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- sudjeluje u izradi uputa za rad na siguran način, projekata i drugih akata iz područja zaštite od požara;
- sudjeluje u izradi programa osposobljavanja i obuke radnika za rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara, organiziranju i izvođenju osposobljavanja i vodi evidenciju o tome;
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara.

Članak 59.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i napucima, odgovorna osoba zaštite od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (nosi otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor i slično) te o tome izvijestiti neposrednog rukovoditelja;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožavaju životi i zdravlje ljudi i sigurnost imovine;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti neposrednom rukovoditelju i ravnatelju.

b) Kontrola ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara

Članak 60.

Rukovoditelji odjela i službi obavljaju kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara neophodne za sigurnost rada (vizualni pregled).

Rukovoditelji su dužni utvrđene nedostatke na navedenoj opremi prijaviti odgovornoj osobi zaštite od požara koja ih je dužna u najkraćem roku otkloniti.

Članak 61.

Ako rukovoditelj odjela ili službe utvrdi da postoje ozbiljni nedostaci za sigurno odvijanje posla glede ispravnosti uređaja i opreme za dojavu i gašenje požara ima pravo prekinuti rad. U slučaju prekida rada iz razloga navedenih u prethodnom stavku, dužan je o tome obavijestiti ravnatelja i odgovornu osobu.

IV. UPOZNAVANJE RADNIKA S OPASNOSTIMA IZ ZAŠTITE OD POŽARA

a) Osposobljavanje radnika

Članak 62.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 (osam) školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilniku o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom («Narodne novine» broj 61/94).

Osposobljavanje radnika povjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje radnika i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

b) Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 63.

Svaki radnik prije raspreda na radno mjesto obvezno mora biti upoznat s opasnostima glede nastanka požara na tom radnom mjestu i njegovoj okolini te poduzimanju zaštite da ne nastane požar i eksplozija.

Obvezu upoznavanja radnika s opasnostima iz prethodnog stavka ima rukovoditelj odjela ili službe.

Članak 64.

Radnici koji redovito ili povremeno obavljaju više različitih poslova moraju za te poslove biti osposobljeni i od neposrednog rukovoditelja upoznati sa svim opasnostima i mjerama zaštite od požara na tim poslovima.

V. OBVEZE RUKOVODITELJA I DRUGIH RADNIKA ZA PROVEDBU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA I ODGOVORNOSTI ZBOG NEPRIMJENE PROPISANIH ILI NAREĐENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

a) Obveze rukovoditelja (dalje: načelnik)

Članak 65.

Načelnik odjela ili službe je odgovoran da prije početka i za vrijeme obavljanja radnih zadataka provodi mjere zaštite od požara .

Članak 66.

Načelnik obavlja kontrolu i nadzor glede primjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima i u prostorima građevine za koju je zadužen. O uočenim nedostacima sastavlja se zapisnik s prijedlogom i rokovima za njihovo otklanjanje. Načelnik vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim rokovima. Načelnik je odgovoran za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara.

Članak 67.

Načelnik je dužan upoznati svakog radnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka s opasnostima od požara te mjerama zaštite na tom radnom mjestu. Načelnik je odgovoran da na radnim mjestima gdje postoji opasnost za nastanak i širenje požara rade radnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara.

Članak 68.

Posebne dužnosti načelnika su :

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, a prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu, sredstvu rada i radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radne operacije izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti nastanka požara s odgovornom osobom dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostatka ili ako se to ne može, dogovoriti će se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti odgovornu osobu zaštite od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji;

b) Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 69.

Dužnosti radnika u provedbi mjera zaštite od požara su:

- poduzimati, provoditi i držati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se sa odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti i kontrolirati rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava u bližoj i široj radnoj okolini i svaki kvar ili neispravnost koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti nadležnom rukovoditelju;
- držati se oznaka upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- brinuti se da pristup njegovom radnom mjestu bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice;
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na svim građevinama i njihovim dijelovima u Centru
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama upozorenja i znakovima ovješanim i naljepljenim za njihovu upotrebu.

c) Odgovornost zbog neprimjene propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Poslodavac odgovara ako ne osigura financijska sredstva za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, naređenih te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara.

Načelnik odjela ili službe je odgovoran za posljedice koje proizlaze iz obavljanja poslova na radnim mjestima u njegovoj nadležnosti, a na kojima nisu poduzete zakonom i podzakonskim aktima propisane, naređene ili priznate mjere zaštite od požara.

Za povrede obveza iz područja zaštite od požara, postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za načelnika odjela ili službe isti je kao za radnike na pojedinim radnim mjestima.

Članak 71.

Načelnik odjela ili službe čini lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara u slučaju neizvršenja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz područja zaštite od požara pa zbog toga može nastati ili je nastala manja materijalna šteta na imovini.

Načelnik odjela ili službe čini težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučaju neizvršenja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavlja svoje posebne poslove iz područja zaštite od požara pa su zbog toga nastupile lakše ili teže tjelesne ozljede radnika ili je nastupila veća materijalna šteta za imovinu.

Članak 72.

Zbog povreda radne obveze iz zaštite od požara radniku se može izreći jedna od sljedećih mjera:

- opomena koju izriče neposredni rukovoditelj
- smanjenje plaće za 10% u vremenu jednog mjeseca, a o čemu donosi odluku neposredni rukovoditelj
- smanjenje plaće za 10-40% za najviše 6 mjeseci, a o čemu odluku donosi disciplinski sud
- prestanak radnog odnosa i naknada prouzročene štete, a o čemu odluku donosi disciplinski sud

Članak 73.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako je nastala manja materijalna šteta;
- nemarno ili nesavjesno obavljanje obveza u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar, ali je nastala manja materijalna šteta;
- neprijavlivanje neposrednom rukovoditelju ili osobi odgovornoj za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara;
- nemarno i nesavjesno ponašanje prema opremi i sredstvima za gašenje požara;
- odbijanje rada dužeg od radnog vremena u slučaju kada se to zahtijeva iz preventivnih razloga zaštite od požara;
- rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 74.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara su:

- nesudjelovanje u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po život i zdravlje ljudi;
- nemarno ili nesvjesno obavljanje radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar pa je došlo do lakših posljedica po zdravlje radnika ili manja materijalna šteta;

- rad na radnom mjestu s povećani opasnostima od požara unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara zbog čega je nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili manja materijalna šteta;
- neopravdano odbijanje izvršenja pojedine odluke, instrukcije i naputka iz zaštite od požara koje su donijeli rukovoditelji ili odgovorna osoba zaštite od požara, a zbog čega je došlo do požara s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika ili manja materijalna šteta;
- neprijavlivanje neposrednom rukovoditelju ili osobi odgovornoj za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti požar, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili manja materijalna šteta;
- nepridržavanje propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku o zaštiti od požara ako je time nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili je nastala manja materijalna šteta;
- odbijanje rada dužeg od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika ili je nastala manja materijalna šteta.

VI. DUŽNOST RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 75.

Svaki radnik koji opazi neposrednu opasnost od nastanka požara ili opazi požar, dužan je ukloniti opasnost odnosno ugasiti požar, ako to može bez opasnosti za sebe ili drugu osobu. Ako radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike i najbližu vatrogasnu postrojbu ili vatrogasnu postaju odnosno ispostavu radi početka akcije gašenja požara.

Prilikom dojava o nastalom požaru radnik treba dati sljedeće podatke:

- ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja;
- mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe;
- da li je požar u građevini ili na otvorenom prostoru;
- vrstu materijala koji gori (tekućina, plin, drvo, plastika, guma i slično);
- da li u požaru ima ozlijeđenih.

Članak 76.

Prije napuštanja radnih prostorija i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- isključiti električnu struju;
- zatvoriti dovod plina;
- iznijeti na sigurno mjesto, ako je moguće boce s plinom i druge zapaljive tvari;

- izvesti na siguran prostor motorna vozila;
- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska iz radnih prostora.

Članak 77.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara čim sazna za požar, utvrđuje koje se sve mjere moraju poduzeti glede upotrebe sredstava i opreme za gašenje požara, organizacije gašenja, evakuacije i spašavanja, traženja pomoći u slučaju ozlijeđenih osoba i slično. Također preuzima vođenje akcije gašenja požara do dolaska vatrogasne postrojbe. Kao voditelj akcije gašenja požara dužan je osigurati da se na mjesto požara donesu raspoloživi i odgovarajući aparati za gašenje, te druga oprema koja se može koristiti za gašenje požara.

Na mjestu gašenja požara smije se nalaziti samo potreban broj radnika.

Radi smanjenja štete mora se voditi briga da se izbjegne nepotrebno polijevanje vode po predmetima i inventaru, te da se uklone materijali koji bi mogli biti oštećeni od širenja požara.

Članak 78.

Odgovorna osoba zajedno s voditeljem akcije gašenja požara po završetku akcije dužna je :

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprječavanja ponovnog požara;
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana ako je požar ugašen tijekom noći;
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 79.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara je potrebno odmah dovesti u ispravno stanje i spremiti na određeno mjesto.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 80.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 81.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu i primjenjuje se nakon isteka osmog dana oglašavanja na oglasnoj ploči Centra.

Klasa: 021-03/07-03/01

Urbroj: 437/1-07-01

Zagreb, 18.7.2007.

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA

doc. dr. sc. Dijana Vican